

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-356-9-38>

**CLASSIFICATION OF LOGISTICS COSTS:
ACCOUNTING ASPECT**

**КЛАСИФІКАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ:
ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ**

Зміни у економічному середовищі, які відбуваються в Україні у останні декілька років призводять до пошуку нових шляхів та удосконалення методів управління матеріальними, грошовими та інформаційними потоками суб'єкта господарювання для здійснення ефективного управління його діяльністю. Одним з методів удосконалення належного функціонування є розвиток належних логістичних концепцій діяльності підприємства. Ефективна господарська діяльність суб'єкта певною мірою залежить і від зменшення логістичних витрат діяльності. Вивчення та удосконалення підходів до вартості логістичних операцій вивчаються як вітчизняними так і зарубіжними вченими та практиками, які досліджують шляхи оптимізації витрат на перевезення сировини або виготовленої продукції, зберігання товарно-матеріальних цінностей на складах, зниження транспортних витрат, а також зниження впливу транспортних засобів на екологію при здійсненні перевезень, утому числі за рахунок використання електротранспорту, транспорту із гібридними технологіями та транспортних засобів із двигунами внутрішнього згорання із підвищеними екологічними вимогами.

Доцільність розвитку галузі логістики, її вплив на діяльність та прибутковість суб'єктів господарювання, зростання підходів до екологічності сприяє появі значної кількості наукових досліджень та подальших публікацій які висвітлено у працях зарубіжних вчених, таких як: F. Toilier, M. Gardrat, J.L. Routhier, A. Bonnafous [1], H. Yoshizaki, R. Garrido [2] та ін. Значний внесок у розвиток вітчизняних підходів у вивченні логістики та визначенні логістичних витрат зроблено такими дослідниками: І. Бабій, І. Гой, З. Задорожний, Є. Криківський, М. Окландер, Н. Резнік, С. Руденко, Н. Тюріна, Г. Яценко й ін.

Одним з напрямків удосконалення логістичних процесів є детальне вивчення логістичних витрат через їх наукову класифікацію, зокрема

частина науковців визначає, що логістичні витрати є складовою частиною загальних витрат підприємства та є витратами, які супроводжують рух матеріального потоку та формуються паралельно з ним при здійсненні постачання певної кількості товару за певний час при заданому рівні витрат [5, с. 198].

Поряд із цим, інші притримуються думки, що логістичні витрати пов'язані із виконанням відповідних логістичних операцій, зокрема із розміщення замовлень на постачання, закупівлю чи складування продукції, внутрішньовиробниче переміщення та проміжне зберігання сировини, зберігання готової продукції, її відвантаження та зовнішнє транспортування тощо, а також витрати пов'язані із виплатами персоналу, утримання обладнання та приміщень при їх зберіганні [6, с. 303].

На думку Задорожного, логістичні витрати – це складова витрат операційної діяльності підприємства, які пов'язані із вивченням ринку запасів, їх закупівлю і складуванням, зберіганням, відвантаженням та зовнішнім транспортуванням [3, с. 110].

Враховуючи, що логістичні витрати у будь-якому разі впливають на собівартість продукції, і у аспекті бухгалтерського обліку є витратами суб'єкта на виробництво, зберігання, реалізацію чи транспортування продукції, то одним з важливих факторів визнання їх витратами є їх належна класифікація та віднесення їх на собівартість продукції повинна відображатись за даними аналітичного обліку через їх обгрунтованість.

Науково обгрунтована класифікація логістичних витрат сприяє їх чіткому відображенню у даних бухгалтерського обліку та вивченню їх впливу на собівартість готового до споживання продукту. Визначає можливість оптимізації витрат на складське зберігання, перевантаження, оплату праці обслуговуючого логістичні операції персоналу, зниження вартості перевезення через оптимізацію маршрутів постачання та доставки відповідного товару або сировини, використання власного транспорту для переміщення товару або залучення сторонніх перевізників, чи оренду складських приміщень для зберігання товару [4, с. 240].

Детальний аналіз причин виникнення витрат, можливості їх оптимізації, чітке відображення їх у даних облікових реєстрів та віднесення їх до витрат пов'язаних із логістичними операціями визначає їх вплив на собівартість кінцевого продукту для споживача, а також дозволяє використовувати математичне моделювання для пошуку шляхів із зниження витрат логістичних операцій та ефективного управління діяльністю.

Таким чином, удосконалення логістичної діяльності в Україні та зміна підходів щодо оптимізації логістичних витрат, їх належний бухгалтерський облік націлює підприємства на їх зниження від початкового етапу вибору постачальника сировини, перевізника аж до кінцевої доставки продукції споживачу. А науково обґрунтоване групування логістичних витрат за однорідними ознаками є важливим для їх належного обліку, аналізу, з метою забезпечення контролю, планування і подальшого прийняття ефективних управлінських рішень.

Наведені наукові підходи вказують на те, що економічне розуміння сутності логістичних витрат, на даний час не мають однакового наукового визначення, оскільки на їх віднесення до об'єктів бухгалтерського обліку впливає значна кількість об'єктивних та суб'єктивних факторів, і тому потребують подальшого розвитку та вивчення. Підсумовуючи вище зазначені твердження науковців, можна дійти висновку, що під логістикою розуміють управління потоками товарів між точкою відправлення і пунктом споживання, із врахуванням логістичних витрат понесених на їх зберігання та переміщення, а також обслуговування таких операцій із відповідним відображення понесених витрат у даних аналітичного бухгалтерського обліку із подальшим групуванням на синтетичних рахунках бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Toilier F., Gardrat M., Routhier J.L., Bonnafous A., Freight transport modelling in urban areas: the French case of the FRETURB model, Case Studies on Transport Policy (2018). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cstp.2018.09.009>
2. Yoshizaki H., Garrido R., Direct impacts of off-hour deliveries on urban freight emissions. *Transp. Res. Part D Transp. Environ.* 61, 2018. 84–103. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.trd.2016.10.013>.
3. Задорожний З., Грицишин А. Логістичні витрати та їх класифікація. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. № 2. С. 109–117.
4. Крикавський Є.В. Нова парадигма логістики: стратегічний статус. *Наукові праці ДонНТУ. Серія Економічна*. 2014. № 4 (48). С. 240–247.
5. Таньков К.М., Трийдід О.М., Колодизева Т.О. Виробнича логістика: навч.посіб. Харків : ІНЖЕК, 2004. 352 с.
6. Тюріна Н.М., Гой І.В., Бабій І.В. Логістика: навч.посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2015 392 с.